T085 TKL 3 (38) Luận Đại Trí Độ-Phẩm 65-Khen Ngợi tt

Tạng Luận (Linh Sơn Pháp Bảo)

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 379

LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ
QUYEÅN 79
GIAÛI THÍCH PHAÅM SAÙU MÖÔI LAÊM (Tieáp): KHEN NGÔÏI

KINH: Naøy Tu-boà-ñeà! Boà-taùt thaønh töïu hai phaùp, ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc. Nhöõng gì laø hai? Ñoù laø quaùn heát thaûy phaùp khoâng vaø khoâng boû chuùng sinh. Boà-taùt thaønh töïu hai phaùp aáy, ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc. Laïi nöõa, Boà-taùt coøn thaønh töïu hai phaùp ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc, ñoù laø laøm ñuùng nhö noùi vaø ñöôïc chö Phaät hoä nieäm. Boà-taùt thaønh töïu hai phaùp aáy, ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc. Tu-boà-ñeà! Boà-taùt tu nhö vaäy, chö thieân ñeàu ñeán choã Boà-taùt thaân caän hoûi han, khuyeán duï, an uûi raèng: Thieän nam töû töû! OÂng choùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. OÂng thöôøng neân tu haïnh khoâng, voâ töôùng, voâ taùc aáy. Vì sao? Vì oâng tu haïnh aáy thì chuùng sinh khoâng coù ai thuû hoä, oâng laøm thuû hoä; chuùng sanh khoâng coù choã nöông, oâng laøm choã nöông; chuùng sinh khoâng coù ai cöùu vôùt, oâng cöùu vôùt; chuùng sinh khoâng coù ñaïo roát raùo, oâng laøm ñaïo roát raùo; chuùng sinh khoâng coù choã veà, oâng laøm choã veà; chuùng sinh khoâng coù goø baõi, oâng laøm goø baõi; oâng laøm aùnh saùng cho ngöôøi toái, laøm con maét cho ngöôøi muø. Vì sao? Vì Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät ñöôïc voâ löôïng voâ soá chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông, khi ôû giöõa ñaïi chuùng thuyeát phaùp, khen ngôïi, xöng döông teân hoï Boà-taùt aáy raèng: Boà-taùt kia ñaõ thaønh töïu coâng ñöùc Baùt-nhaõ Ba-la- maät. Naøy Tu-boà-ñeà! Nhö ta trong khi thuyeát phaùp, xöng döông Boà-taùt Baûo Töôùng, Boà-taùt Thi Khí (Si bi). Laïi coù caùc Boà-taùt ôû trong theá giôùi Phaät A-suùc tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, tònh tu phaïm haïnh, ta cuõng xöng döông teân hoï caùc Boà-taùt aáy. Cuõng nhö chö Phaät ôû phöông Ñoâng, trong khi thuyeát phaùp, trong aáy coù Boà-taùt tònh tu phaïm haïnh, Phaät cuõng hoan hyû xöng döông, taùn thaùn Boà-taùt aáy; Chö Phaät ôû phöông Nam, Taây, Baéc, boán goùc, treân, döôùi cuõng nhö vaäy. Laïi coù Boà-taùt töø khi môùi phaùt taâm, muoán ñaày ñuû Phaät ñaïo cho ñeán

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 380

khi ñöôïc trí Nhaát thieát chuûng, chö Phaät trong khi thuyeát phaùp cuõng hoan hyû xöng döông, taùn thaùn Boà-taùt aáy. Vì sao? Vì sôû haønh cuûa caùc Boà-taùt aáy raát khoù, laø tu haïnh khoâng laøm döùt gioáng Phaät. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Nhöõng Boà-taùt naøo maø chö Phaät trong khi thuyeát phaùp taùn thaùn, xöng döông? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Vò Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån, chö Phaät trong khi thuyeát phaùp töï taùn thaùn, xöng döông. Tu-boà-ñeà thöa: Nhöõng Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån naøo ñöôïc Phaät taùn thaùn? Phaät daïy: Nhö Phaät A-suùc trong khi laøm Boà-taùt coù sôû haønh, sôû hoïc, caùc Boà-taùt khaùc cuõng hoïc nhö vaäy. Caùc Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån aáy, chö Phaät trong khi thuyeát phaùp hoan hyû taùn thaùn. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Coù Boà-taùt tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, tin hieåu heát thaûy phaùp voâ sinh maø chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn; tin hieåu heát thaûy phaùp khoâng maø chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn; tin hieåu heát thaûy phaùp hö doái, khoâng thaät, khoâng kieân coá maø chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn. Caùc Boà-taùt nhö vaäy, chö Phaät trong khi thuyeát phaùp hoan hyû taùn thaùn, xöng döông teân hoï. Tu-boà-ñeà! Neáu caùc Boà-taùt ñöôïc chö Phaät trong khi thuyeát phaùp hoan hyû taùn thaùn, thì Boà-taùt aáy ñaõ döùt taâm caàu Thanh vaên, Bích-chi Phaät ñòa, seõ ñöôïc thoï kyù Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Neáu Boà-taùt ñöôïc chö Phaät trong khi thuyeát phaùp hoan hyû taùn thaùn, thì Boà-taùt aáy seõ truù vaøo ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån; truù ñòa vò aáy roài seõ ñöôïc Nhaát thieát trí. Laïi nöõa, Tu-boà-ñeà! Boà-taùt nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm maø taâm saùng suoát, lanh lôïi, khoâng nghi, khoâng hoái, nghó raèng: Vieäc naøy ñuùng nhö lôøi Phaät noùi. Boà-taùt aáy cuõng seõ ôû choã Phaät A-suùc vaø caùc Boà-taùt roäng nghe Baùt-nhaõ Ba-la-maät; vaø cuõng tin hieåu, tin hieåu roài seõ truù vaøo ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån nhö lôøi Phaät noùi. Nhö vaäy, chæ nghe Baùt-nhaõ Ba-la- maät ñaõ ñöôïc lôïi ích lôùn, huoáng gì tin hieåu, tin hieåu roài nhö kinh daïy maø an truù, nhö kinh daïy maø tu haønh; nhö kinh daïy maø an truù, tu haønh, roài thì an truù trong trí Nhaát thieát chuûng. Tu-boà-ñeà baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Neáu Phaät daïy Boà-taùt an truù nhö kinh noùi, tu haønh nhö kinh noùi laø an truù Nhaát thieát trí, nhöng Boà-taùt khoâng coù phaùp sôû ñaéc, laøm sao an truù Nhaát thieát trí? Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Boà-taùt an truù trong caùc phaùp nhö nhö, laø an truù Nhaát thieát trí. Tu-boà-ñeà thöa: Baïch Theá Toân! Ngoaøi nhö nhö, khoâng phaùp gì coù theå coù ñöôïc, vaäy ai an truù nhö nhö? An truù trong nhö nhö roài seõ ñöôïc Voâ

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 381

thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ai an truù trong nhö nhö vaø seõ thuyeát phaùp? Nhö nhö coøn khoâng theå coù ñöôïc, huoáng gì an truù trong nhö nhö seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ai an truù trong nhö nhö maø thuyeát phaùp? Khoâng coù leõ ñoù! Phaät baûo Tu-boà-ñeà: Nhö oâng noùi, ngoaøi nhö nhö, laïi khoâng coù phaùp khaùc, vaäy ai an truù trong nhö nhö? An truù trong nhö nhö roài seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ai an truù trong nhö

nhö roài seõ thuyeát phaùp? Nhö nhö coøn khoâng theå coù ñöôïc, huoáng gì an truù nhö nhö seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc! Ai an truù trong nhö nhö maø thuyeát phaùp? Khoâng coù leõ ñoù. Phaät daïy: Ñuùng vaäy, ñuùng vaäy! Tu-boà-ñeà! Ngoaøi nhö nhö, laïi khoâng coù phaùp gì coù theå coù ñöôïc, vaäy ai an truù trong nhö nhö? An truù trong nhö nhö roài seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ai an truù trong nhö nhö roài seõ thuyeát phaùp? Nhö nhö coøn khoâng theå coù ñöôïc, huoáng gì an truù trong nhö nhö seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc! Ai an truù trong nhö nhö maø thuyeát phaùp. Vì sao? Vì nhö nhö aáy sanh khoâng theå coù ñöôïc, dieät khoâng theå coù ñöôïc; truï, dò khoâng theå coù ñöôïc. Neáu phaùp sinh, dieät, truï, dò khoâng theå coù ñöôïc, vaäy ai seõ an truù trong nhö nhö? Ai seõ an truù nhö nhö roài ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc? Ai seõ an truù nhö nhö maø thuyeát phaùp? Khoâng coù leõ ñoù. Trôøi Ñeá-thích baïch Phaät raèng: Baïch ñöùc Theá Toân! Sôû haønh cuûa caùc Boà-taùt raát khoù, laø trong Baùt-nhaõ ba-la- maät thaäm thaâm maø muoán ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Vì sao? Vì khoâng coù ngöôøi an truù trong nhö nhö, khoâng coù ngöôøi seõ ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng chaùnh giaùc, cuõng khoâng coù ngöôøi thuyeát phaùp. Boà-taùt ñoái vôùi nghóa aáy taâm khoâng kinh, khoâng bieán maát, khoâng sôï, khoâng haõi, khoâng nghi, khoâng hoái. Baáy giôø Tu-boà-ñeà noùi vôùi trôøi Ñeá-thích raèng: Naøy Kieàu-thi-ca! OÂng noùi sôû haønh cuûa Boà-taùt raát khoù laøm, ñoái vôùi phaùp thaäm thaâm aáy taâm khoâng kinh, khoâng bieán, maát, khoâng sôï, khoâng haõi, khoâng nghi, khoâng hoái. Naøy Kieàu-thi-ca! Trong caùc phaùp “khoâng” thì ai kinh, ai bieán maát, ai sôï, ai haõi, ai nghi, ai hoái? Khi aáy trôøi Ñeá-thích noùi vôùi Tu-boà-ñeà: Tu-boà-ñeà noùi chæ laø vieäc “khoâng” khoâng coù quaùi ngaïi gì; thí nhö ngöûa maët baén leân khoâng trung, muõi teân bay ñi khoâng trôû ngaïi; Tu-boà-ñeà thuyeát phaùp khoâng coù trôû ngaïi cuõng nhö vaäy. LUAÄN: Hoäi chuùng nghi Boà-taùt do nhaân duyeân gì coù ñöôïc löïc nhö vaäy, ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc? Phaät ñaùp: Coù hai nhaân duyeân ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc. Moät laø quaùn heát thaûy phaùp khoâng; hai laø khoâng boû chuùng sinh. Nhö do nhaân duyeân maët trôøi maët traêng neân muoân vaät thaám nhuaàn

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 382

sinh tröôûng; neáu chæ coù maët traêng, khoâng coù maët trôøi thì muoân vaät aåm öôùt, hö hoaïi; chæ coù maët trôøi, khoâng coù maët traêng thì muoân vaät chaùy tieâu. Maët trôøi maët traêng hoøa hôïp neân muoân vaät thaønh thuïc; Boà-taùt cuõng nhö vaäy, coù hai ñöôøng: moät laø bi taâm; hai laø khoâng taâm. Bi taâm thì thöông xoùt chuùng sinh, theà nguyeän cöùu ñoä; khoâng taâm thì dieät maát taâm thöông xoùt. Neáu chæ coù taâm thöông xoùt maø khoâng coù trí tueä thì taâm chìm vaøo trong ñieân ñaûo khoâng coù chuùng sinh maø thaáy coù chuùng sinh; neáu chæ coù khoâng taâm, boû maát taâm thöông xoùt ñoä chuùng sinh thôøi rôi vaøo ñoaïn dieät. Theá neân hai vieäc ñeàu duøng, tuy quaùn heát thaûy “khoâng” maø khoâng boû chuùng sinh; tuy thöông xoùt chuùng sinh maø khoâng boû heát thaûy khoâng. Quaùn heát thaûy phaùp khoâng, khoâng aáy cuõng khoâng, neân khoâng ñaém tröôùc khoâng. Vì theá, khoâng ngaïi thöông xoùt chuùng sinh; quaùn thöông xoùt

chuùng sinh, cuõng khoâng ñaém tröôùc chuùng sinh, khoâng chaáp thuû töôùng chuùng sinh. Chæ thöông xoùt chuùng sinh, daãn daét vaøo khoâng, theá neân, tuy thöïc haønh taâm thöông xoùt maø khoâng ngaïi trí tueä quaùn khoâng; tuy thöïc haønh khoâng, cuõng khoâng chaáp thuû töôùng khoâng neân khoâng ngaïi taâm thöông xoùt; nhö maët trôøi maët traêng caàn nhau. Caùc thieân thaàn khinh cheâ ngöôøi noùi doái, neáu Boà-taùt khoâng laøm ñuùng nhö kinh noùi, thì naêm thöù thaàn Chaáp Kim-cöông rôøi boû, khoâng coøn thuû hoä, baáy giôø aùc quyû deã phaù. Ngöôøi aáy öa sinh aùc taâm, vì aùc taâm neân sinh aùc nghieäp, sinh aùc nghieäp neân ñoïa aùc ñaïo. Boà- taùt khoâng ñöôïc chö Phaät hoä nieäm thì thieän caên bò tieâu hoaïi; nhö tröùng caù khoâng ñöôïc meï nghó tôùi thì hö hoaïi khoâng sinh ñöôïc. Theá neân noùi laøm ñuùng nhö noùi cuõng ñöôïc Phaät hoä nieäm. Coù ñöôïc hai phaùp aáy neân ma khoâng theå phaù hoaïi. Neáu Boà-taùt ñöôïc nhö vaäy laø haønh Baùt-nhaõ moät caùch chaân chaùnh, ma khoâng phaù hoaïi ñöôïc, coâng ñöùc vaø trí tueä taêng theâm, chö thieân ñi ñeán thaân caän, hoûi han, an uûi, khuyeán duï raèng: Baäc thieän nam! OÂng choùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc. Do nhaân duyeân aáy neân thöôøng tu haïnh khoâng. Hoûi: Chö thieân chöa ñöôïc Nhaát thieát trí, laøm sao coù theå thoï kyù cho Boà-taùt? Ñaùp: Chö thieân soáng laâu theo chö Phaät quaù khöù, nghe noùi tu nhö vaäy ñöôïc thoï kyù, nay thaáy Boà-taùt tu nhö vaäy neân noùi, vì thaáy nhaân maø bieát coù quaû vaäy. Chö thieân thaáy Boà-taùt tu ba moân giaûi thoaùt kieâm tu taâm töø bi ñoái vôùi chuùng sinh, neân noùi khoâng laâu seõ ñöôïc laøm Phaät. Chuùng sinh khoâng ai thuû hoä, oâng laøm thuû hoä; khoâng coù choã veà oâng laøm choã veà... nghóa nhö tröôùc noùi. Neáu Boà-taùt haønh ñöôïc Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm nhö vaäy, thì voâ löôïng chö Phaät hieän taïi trong möôøi phöông khi thuyeát phaùp, xöng döông, taùn thaùn teân hoï Boà-taùt aáy nhö ta nay xöng

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 383

döông Boà-taùt Baûo Töôùng, Boà-taùt Thi Khí vaø Boà-taùt trong theá giôùi Phaät A-suùc. Laïi nhö möôøi phöông Phaät trong khi thuyeát phaùp xöng döông caùc Boà-taùt coù dieäu haïnh, Boà-taùt töông öùng ñöôïc vôùi thaät töôùng caùc phaùp nhö ñaõ noùi, thì möôøi phöông chö Phaät trong khi thuyeát phaùp cuõng neâu Boà-taùt aáy ra laøm ví duï raèng: Coù Boà-taùt ôû phöông kia, nöôùc kia tuy chöa laøm Phaät maø coù theå tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät thaäm thaâm nhö vaäy coâng ñöùc hieám coù. Thí nhö vua nöôùc lôùn coù ñöôïc ñaïi töôùng khoâng tieác thaân maïng, coù ñuû phöông phaùp, phaù giaëc oaùn, thöôøng ñöôïc quoác vöông khen ngôïi. Boà-taùt cuõng nhö vaäy, quaùn caùc phaùp roát raùo khoâng, khoâng tieác thaân maïng, phaù giaëc phieàn naõo, coù phöông phaùp maø khoâng thuû chöùng giaùo hoùa chuùng sinh ñöôïc chö Phaät taùn thaùn. Chö Phaät tuy khoâng coù taâm chaáp tröôùc, khoâng coù phaân bieät thieän, baát thieän, xem caùc A-la-haùn, ngoaïi ñaïo cuõng khoâng gheùt, khoâng thöông; song vì lôïi ích chuùng sinh neân taùn thaùn ngöôøi thieän, xöng döông phaùp thieän, cheâ bai baát thieän. Vì côù sao? Vì muoán khieán chuùng sinh nöông döïa ngöôøi toát, taâm theo phaùp thieän, ñöôïc giaûi thoaùt theá gian. Hoûi: Trong kinh naøo noùi hai vò Boà-taùt Baûo Töôùng vaø Thi Khí ñöôïc Phaät taùn

thaùn? Ñaùp: Kinh Phaät Voâ löôïng, sau khi Phaät Nieát-baøn, coù caùc vua aùc taø kieán xuaát hieän, ñoát chaùy kinh phaùp, phaù hoaïi chuøa thaùp, böùc haïi Sa-moân; sau naêm traêm naêm töôïng phaùp khoâng thanh tònh, khoù coù theå thaáy ñöôïc caùc A-la-haùn, caùc Boà-taùt thaàn thoâng, neân caùc kinh saâu xa khoâng hoaøn toaøn coøn ôû coõi Dieâm-phuø-ñeà; ngöôøi tu, ngöôøi thoï trì ít neân chö thieân, quyû thaàn mang kinh ñi nôi khaùc. Hoûi: Nhö Boà-taùt Bieán Caùt, Boà-taùt Quaùn Theá AÂm, Boà-taùt Ñaïi Theá Chí, Boà-taùt Vaên-thuø-sö-lôïi; Boà-taùt Di-laëc côù sao Phaät khoâng taùn thaùn, maø chæ taùn thaùn hai vò Boà-taùt? Ñaùp: Vì hai vò Boà-taùt aáy chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn maø coù theå haønh ñoäng nhö phaùp Voâ sinh nhaãn. Chaéc chaén coù vieäc aáy, heát thaûy ma daân khoâng theå phaù hoaïi, neân Phaät taùn thaùn laø hy höõu. Laïi nöõa, hai vò Boà-taùt aáy coù ñaïi haïnh nguyeän thanh tònh, taâm ñaïi töø bi saâu xa, khoâng kyø heïn choùng thaønh Phaät, vì muoán ñoä chuùng sinh; coù coâng ñöùc nhö vaäy neân Phaät taùn thaùn. Laïi nöõa, Boà-taùt Bieán Caùt, Quaùn Theá AÂm... coù coâng ñöùc raát lôùn, moïi ngöôøi ñeàu bieát, coøn hai Boà-taùt aáy ngöôøi ta chöa bieát, neân Phaät taùn thaùn. Caùc Boà-taùt trong coõi Phaät A-suùc ñeàu baét chöôùc Phaät A-suùc, töø khi môùi phaùt taâm trôû ñi, tu haïnh thanh tònh khoâng xen taïp, caùc Boà-taùt sinh vaøo coõi kia ñeàu baét chöôùc haïnh aáy, neân noùi caùc Boà-taùt ôû coõi Phaät A-suùc, ñeàu

ñöôïc taùn thaùn ñöùc cuûa hoï. Laïi nhö möôøi phöông chö Phaät cuõng xöng döông caùc Boà-taùt thöôïng dieäu ôû caùc theá giôùi, nhö ñöùc Phaät Thích-ca Vaên-ni taùn thaùn hai vò Boà-taùt. Nhöõng vò Boà-taùt naøo töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán khi chöùng thaäp ñòa, Phaät noùi sôû haønh cuûa Boà-taùt aáy raát khoù, vì hoï coù theå khoâng laøm döùt gioáng Phaät? Trong ñaây Tu-boà-ñeà hoûi: Nhöõng Boà-taùt naøo trong khi Phaät thuyeát phaùp thöôøng xöng döông, taùn thaùn, noùi leân teân hoï cuûa hoï? Hoûi: Vieäc aáy Phaät ñaõ noùi ôû tröôùc, sao Tu-boà-ñeà laïi coøn hoûi? Ñaùp: ÔÛ tröôùc Phaät noùi veà ñaïi Boà-taùt, coøn sau ñaây Phaät noùi veà heát thaûy Boà-taùt, töø khi môùi phaùt taâm cho ñeán Thaäp ñòa, neân Tu-boà-ñeà nghi hoûi Phaät: Phaät taùn thaùn nhöõng Boà-taùt naøo, xöng döông teân hoï cuûa hoï? Phaät ñaùp: Phaät tuy aùi nieäm heát thaûy Boà-taùt, nhöng trong ñaây Boà-taùt coù ñöùc haïnh hôn, Phaät xöng döông, taùn thaùn teân hoï cuûa hoï. Nhöõng Boà-taùt naøo ñöôïc Phaät taùn thaùn - nhö ñöùc Phaät A-suùc khi môùi phaùt taâm, tu haïnh thanh tònh khoâng ngöøng, khoâng nghæ, cho ñeán khi chöùng ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, caùc Boà-taùt nhö vaäy ñöôïc Phaät taùn thaùn. Laïi nöõa, coù Boà-taùt chöa ñöôïc phaùp Voâ sinh nhaãn, chöa vaøo Boà-taùt vò maø coù naêng löïc tu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, thöôøng tö duy, truø löôïng, tìm thaät töôùng caùc phaùp, tin hieåu ñöôïc, nhaãn ñöôïc, thoâng suoát ñöôïc töôùng heát thaûy phaùp voâ sinh, khoâng, hö doái, khoâng kieân coá. Caùc Boà-taùt coù caùc töôùng nhö vaäy ñöôïc Phaät neâu teân taùn thaùn. Hö doái khoâng thaät, khoâng kieân coá laø cöûa ngoõ cuûa voâ thöôøng, khoå, voâ ngaõ; heát thaûy phaùp khoâng töùc laø cöûa "khoâng" cuûa giaûi thoaùt; heát thaûy phaùp voâ sinh töùc laø thaät töôùng caùc phaùp, döùt caùc loái quaùn saùt. Laïi nöõa, hö doái khoâng thaät, khoâng kieân coá

chính laø cöûa voâ taùc giaûi thoaùt; taát caû phaùp khoâng töùc laø cöûa giaûi thoaùt khoâng. Taát caû phaùp voâ sanh töùc laø cöûa giaûi thoaùt voâ töôùng; ba loái nhö vaäy sai khaùc. Ngöôøi aáy ra khoûi "nhu thuaän nhaãn" maø chöa ñöôïc "voâ sinh nhaãn" ra khoûi phaùp phaøm phu maø chöa vaøo phaùp thaùnh nhöng coù theå tin thoï phaùp thaùnh, gioáng nhö ngöôøi ñöôïc phaùp thaùnh, theá neân noùi hy höõu. Nhö Phaät taùn thaùn vò Boà-taùt chaúng thoaùi chuyeån coù theå döùt boû nhò ñòa laø Thanh vaên vaø Bích-chi Phaät, ñöôïc thoï kyù; ngöôøi aáy ñöôïc Phaät taùn thaùn cuõng nhö vaäy. Ngöôøi coù caùc töôùng nhö vaäy, tuy chöa ñöôïc voâ sinh phaùp nhaãn nhöng coù löïc trí tueä neân ñöôïc Phaät neâu teân taùn thaùn. Nay vì coù löïc tín caên maïnh hôn, neân Phaät cuõng neâu danh taùn thaùn, laø ai vaäy? - Ñoù laø vò Boà-taùt nghe Baùt-nhaõ thaäm thaâm maø taâm kia saùng suoát, lanh lôïi, khoâng nghi, khoâng hoái, nghó raèng vieäc aáy ñuùng nhö Phaät noùi. Hoûi: Vò Boà-taùt ñaõ tin hieåu Baùt-nhaõ Ba-la-maät, côù gì coøn theo hai beân Phaät A-suùc vaø caùc Boà-taùt ñeå nghe?

SOÁ 1509 - LUAÄN ÑAÏI TRÍ ÑOÄ, Quyeån 79 385

Ñaùp: Ngöôøi aáy nghe Phaät A-suùc, khi laøm Boà-taùt tu haønh thanh tònh, ngöôøi aáy muoán baét chöôùc sôû haønh cuûa Phaät A-suùc. Theá neân Phaät noùi ngöôøi aáy ôû nôi ñoù ñöôïc tín löïc, ôû nôi ñoù ñöôïc trí tueä löïc, seõ an truù ñòa vò chaúng thoaùi chuyeån. Ngöôøi aáy tuy chöa ñöôïc phaùp voâ sinh nhaãn, nhöng vì coù trí tueä löïc neân ñöôïc chaúng thoaùi chuyeån, ñöôïc Phaät taùn thaùn. Coù ngöôøi vì tín löïc neân ñöôïc gioáng nhö chaúng thoaùi chuyeån, cuõng ñöôïc Phaät taùn thaùn. Neáu chæ nghe Baùt-nhaõ coøn ñöôïc lôïi ích nhö vaäy, huoáng gì tín thoï, laøm ñuùng nhö noùi, daàn daàn an truù trong trí Nhaát thieát chuûng. Tu-boà-ñeà hoûi Phaät: Heát thaûy phaùp troáng khoâng, khoâng coù gì naém baét ñöôïc, laøm sao Boà-taùt an truù ñöôïc Nhaát thieát trí? Phaät daïy: An truù trong nhö nhö. Nhö töùc laø khoâng, Boà-taùt an truù trong roát raùo khoâng aáy, goïi laø an truù Nhaát thieát trí. Trong ñaây, Tu-boà-ñeà hoûi Phaät: Ngoaøi nhö laïi khoâng coù phaùp coù theå naém baét, vaäy ai an truù trong nhö cho ñeán caâu "khoâng coù leõ aáy", nhö trong kinh noùi roäng. Phaät chaáp nhaän lôøi Tu-boà-ñeà noùi: Nhö cuõng laø nhaân duyeân cuûa khoâng, nghóa laø trong nhö, sinh, dieät, truï, dò khoâng theå coù ñöôïc, neáu phaùp khoâng coù ba töôùng aáy töùc laø phaùp roát raùo khoâng, laøm sao coù theå an truù? Neáu an truù trong aáy ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc maø thuyeát phaùp, thì khoâng coù leõ aáy. Trôøi Ñeá-thích muoán thuû ñònh töôùng Baùt-nhaõ, nghe Phaät cuøng Tu-boà-ñeà noùi voâ töôùng cuõng khoâng theå coù ñöôïc neân baïch Phaät raèng: Hy höõu thay, baïch Theá Toân? Baùt-nhaõ aáy raát saâu, sôû haønh cuûa Boà-taùt aáy raát khoù, maø muoán ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc raát khoù. Vì sao? Vì nhö nhö aáy roát raùo khoâng. Tröø ngoaøi nhö nhö laïi khoâng coù Boà-taùt truù trong nhö nhö aáy laïi ñöôïc Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, cuõng khoâng coù ñònh phaùp goïi laø Phaät. Ngöôøi thuyeát phaùp vaø chuùng sinh ñöôïc ñoä cuõng chaúng lìa nhö, cuõng khoâng coù keùo ra khoûi sinh töû ñaët vaøo Nieát-baøn an oån, vì caùc phaùp thöôøng ôû trong töôùng nhö. Boà-taùt nghe vieäc aáy maø taâm khoâng nghi hoái, aáy laø vieäc khoù.

Tuy tin heát thaûy phaùp roát raùo khoâng, maø laïi caàu chöùng Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc, tinh taán khoâng ngöøng khoâng nghæ thaät laø khoù. Tu-boà-ñeà noùi vôùi trôøi Ñeá-thích: Neáu caùc phaùp roát raùo khoâng, khoâng coù gì cuûa chính noù, thì nghi töø ñaâu sinh? Coù vieäc gì khoù? Taâm Ñeá- thích vui möøng nghó raèng: Tu-boà-ñeà thaät laø ngöôøi öa noùi phaùp khoâng. Tu-boà-ñeà coù giaûi noùi gì ñeàu noùi veà khoâng, tuy coù noùi caùc phaùp saéc v.v... maø nghóa noù cuõng ñeàu höôùng veà khoâng; neáu coù vaán naïn, khoâng theå laøm chöôùng ngaïi, vì khoâng cuõng khoâng. Neáu coù ngöôøi vaán naïn veà khoâng, Tu-boà-ñeà tröôùc ñaõ phaù khoâng, ñoái vôùi coù vaø khoâng ñeàu khoâng coù chöôùng ngaïi gì, thí nhö ngöûa maët baén leân hö khoâng; hö khoâng töùc laø roát raùo khoâng, muõi teân laø trí tueä cuûa Tu-boà-ñeà, phaùp noùi ra nhö muõi teân

ôû giöõa hö khoâng khoâng chöôùng ngaïi, khi theá heát töï rôi xuoáng, chöù chaúng phaûi vì hö khoâng heát. Vieäc nhaân duyeân thuyeát phaùp cuûa Tu-boà-ñeà cuõng nhö vaäy, noùi xong lieàn nghæ, chöù chaúng phaûi phaùp heát, khoâng coøn gì ñeå noùi. Neáu coù ngöôøi tuy coù muõi teân saéc beùn maø baén vaøo vaùch, vaãn khoâng xuyeân qua noåi, cuõng nhö vaäy, ngöôøi tuy coù trí lanh lôïi maø taø kieán chaáp coù, thì chöôùng ngaïi khoâng thoâng. Theá neân Tu-boà-ñeà thuyeát phaùp khoâng coù chöôùng ngaïi.

----------o0o----------

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.